

SLOVENSKI GOSPODAR

List ljudstvu v pouk in zabavo.

Izhaja vsak četrtek in velja s poštno vred in v Mariboru s pošiljanjem na dom za celo leto 4 K, pol leta 2 K in za četrt leta 1 K. Naročnina za Nemčijo 5 K, za drugo izvenavstrijsko deželo 6 K. Kdor hodi sam poji, plača na leto samo 3 K. Naročnina se pošilja na: Upravništvo „Slovenskega Gospodarja“ v Mariboru. — List se dopolnjuje do odpovedi. — Deležniki „Katoškega tiskovnega društva“ dobivajo list brez posebne naročnine. — Posamezni listi stanejo 10 vin. — Uredništvo: Koroška cesta št. 5. — Rokopisi se ne vračajo. — Upravništvo Koroška cesta št. 5, vsprejema naročnine, inserate in reklamacije. — Za inserate se plačuje od enostopne peščice za enkrat 15 vin, za dvakrat 25 vin, za trikrat 35 vin. Za večkratne oglase primeren popust. Inserati se sprejemajo do srede jutraj. — Nezaprtje reklamacije so poštnine proste.

Hmelj.

Celje, 1. septembra.

Zadnji članek, ki sem ga napisal za zadnjo številko Vašega lista, je vzbudil med hmeljarji splošno zanimanje, in zato je bilo pričakovati, da bo tudi „Narodni List“ odgovoril na moja izvajanja. In tako se je tudi zgodilo.

Pribijemo dejstvo, da „Narodni List“ sam ne zna navesti ne enega koraka, ki bi ga storil naš „ljubljeni“ poslanec Roblek za savinjske hmeljarje.

Pribijemo tudi dejstvo, da si „Narodni List“ ne upa tajiti, da so Roblekovi agitatorji obetali boljše cene hmeljarjem, ako bo Roblek izvoljen.

Pribijemo slednjič dejstvo, da „Narodni List“, okoli katerega so zbrani voditelji Narodne stranke, ne zna dati nobenega nasveta, kako bi se hmeljarstvu priskočilo na pomoč, ampak pomaga si z neolikanim psovanjem na dr. Korošca in „Slovenskega Gospodarja“. No, s psovanjem pa se nikjer ne rešuje velika gospodarska vprašanja. Celo krivo slika „Narodni List“ ljudstvu položaj na hmeljskem trgu, ker pravi, da že nova hmeljska postava škoduje hmeljski ceni. Resnica pa je, da še hmeljska postava niti ni stopila v veljavo. In če bi res nova hmeljska postava že pred svojo pravomočnostjo uplivala, potem bi to lahko storila samo v dobrem smislu. Kajti češki hmeljski kupci bi se moralitrgati za izvenčeški hmelj, da se ga lahko prodajo pod češkim imenom ali pa si napolnijo magacine, da ga lahko zmešajo z domačim in ga tudi pozneje prodajajo kot češki hmelj.

Gospodje „Narodnega Lista“ očitno tudi ne poznajo nove hmeljske postave. Ona daje za celo vrsto let našim hmeljarjem še vse ugodnosti, katere so imeli dosedaj. V zadnjem volilnem boju so liberalno navdahnjeni hmeljski mešetarji trdili, da bi bilo boljše, ako bi se sklenila takoj obvezna hmeljska postava, ker bi si potem pridobil savinjski hmelj svoje ime, zadnji „Narodni List“ pa trdi, da si savinjski hmelj nikdar ne bo mogel priboriti svojega imena. Očitno hoče Narodna stranka ljudstvo dalje slepariti, da lahko med tem liberalni hmeljski mešetarji še naprej v kalnem ribarju in ljudstvo izsesavajo.

Največji sovražnik, razven mešetarjev, hmeljske cene je obilni pridelek. Nova postava pa ravno

omejuje in obtežuje nove nasade, ker mora imeti hmelj novih nasadov tudi novo ime.

Hmeljarsko društvo in Roblek bi morali skrbeti, da pripravi savinjske hmeljarje za učinke nove postave in da državnemu zboru ponudi tudi natančna obvestila, v čem je postava potrebna popravka. Tega pa ne storijo, in zato jim smemo po pravici očitati malomarnost v skrbi za naše domače hmeljarstvo.

Opomba uredništva. K temu članku pripomnimo, da je tudi iz trte izvita trditev, da je dr. Korošek novo hmeljsko postavo celo zagovarjal!!! To so si izmislili liberalni šuntarji še le letos, ko hočejo prikriti nedelavnost Roblekovo in potisniti drugo osebo v ospredje.

Shod S. K. Z. pri Sv. Lenartu v Slov. gor.

V nedeljo dne 1. t. m. je priredila Slovenska kmečka zveza znameniti shod, ki je bil vrlo dobro obiskan. Zastopane so bile vse občine šentlenarskega okraja. Korenjeni narodne izdajalske klike pa so se vsi poskrili od prvega do zadnjega v svoje luknje. Shod je krasno pozdravil dr. Tiplič, kot predsednik političnega društva, zlasti oba poslance Roškarja in Piška. Po volitvi predsedstva, Fr. Wella, predsednik, dr. Tiplič in Kronvogel, podpredsednika, Kurboš in Čenčič, zapisnikarja — razvije jasno in jedrnat postanec Roškar svoj kmečki program. Poročal je o državnem in deželnem zboru ter končal svoj krasen govor z besedami: „Kmetje, združimo se, le združeni bomo dosegli svoje pravice. Moje geslo pa bodi tudi vaše: ostanimo zvesti Bogu in narodu.“

Videlo se je, kako globok utis je naredil na može poldrugo uro trajajoči govor. Vedno so njegova izvajanja odobraval, a ob koncu dali duška svojemu navdušenju z mogočnimi živjo-klici.

Burno pozdravljen je prikupljivo in poljudno govoril državni poslanec Pišek, o krivičnem zemljiškem davku, o krivičnem cennitvi posestev. Poslanec Pišek še ni govoril našim kmetom kedaj prej. Svoje krasne misli nam je podal na nek posebno vabljev

način, vsem je govoril iz srca, zato je pa tudi žel burno priznanje.

Oglasil se je k besedi potovalni učitelj g. Jurančič, ki je neusmiljeno bičal zajca, kot najhujšega škodljivca.

Skleno se tezađevna resolucija, ki se bo ugodno rešila za kmete če prej ne, gotovo potem, ko bo splošna in enaka volilna pravica uvedena za deželne zборе.

Posestnik Rebernik od Sv. Ruperta vpraša poslanca glede šole. Poslanec Roškar povdarja krivični šolski zistem in da ravno vsled tega šola ne dosega svojega namena. Ob burnem pritrdjevanju zborovalcev se stori enoglasen sklep za sedemletno šolsko dobo brez poletnega oproščenja, a zadnje dve leti se naj otroci podučujejo v različnih gospodarskih, oziroma gospodinskih zadevah.

Kaplan Bosina pojasnjuje in predlaga resolucije, ki so bile enoglasno sprejete:

1. Na političnem shodu dne 1. septembra pri Sv. Lenartu v Slov. gor. zbrani volilci odobravajo postopanje poslancev S. K. Z., njih vstop v Slovenski klub, jim izrekajo popolno zaupanje, obsojajo pa najodločnejše korak dr. Ploja.
2. Zahtevajo, da zastavijo poslanci S. K. Z. ves svoj vpliv, da se nagodba z Ogrsko reši pravičnim potom.
3. Poslanci S. K. Z. naj stojijo neupogljivo na gospodarskem stališču tudi v tem, da se ne odpre meja za uvoz živine iz Srbije in Balkana sploh in se tako varujejo kmečke koristi.
4. Zajec se naj proglasi kot škodljivec, ki ga sme vsakdo povsod in vsikdar na katerikoli način uničevati.
5. Vlada naj ustrezno najnujnejši potrebi slovenskega ljudstva s tem, da ustanovi vseučilišče v Ljubljani in čim prej otvori kmetijsko šolo za Spodnji Stajer.
6. Poslanci S. K. Z. naj odločno nastopijo proti svobodni šoli in razdružitvi zakona.
7. Zbrani volilci globoko obžalujejo, da so liberalci zanesli razpor tudi v šolsko družbo sv. Cirila in Metoda ter obsojajo liberalno postopanje v verskem, političnem in gospodarskem oziru, zlasti v domačem šentlenarskem okraju.
8. Zahtevajo pravice slovenskemu jeziku v vseh uradih in zastopih.
9. Zahtevajo splošno, tajno in enako volilno pravico tudi za deželne zборе.

Nazadnje so se konstituirali še pododbori S. K. Z. za vsako župnijo, da tako v podrobnem delu razširjajo organizacijo S. K. Z.

Shod je trajal nat tri ure. Zborovalci so z vidnim zanimanjem vsrajali do konca. Politična zavednost naših kmetov, naših mož, naj nam bo porok tudi boljše bodočnosti.

Shod Slovenske Kmečke Zveze v Jurkloštru.

Se je vršil v nedeljo dne 1. m. m. popoldne ob udeležbi 400 volilcev iz Jurkloštra, Planine, Razbora, od Sv. Miklavža in od St. Lenarta. Predsedoval je domači župan g. Kajtna, popredsednikom se je izvolil č. g. župnik Tribnik, zapisnikarjem g. M. Kozmus.

Govoril je državni poslanec dr. Benkovič o delovanju Kmečke zveze v državnem zboru, o položaju, ki se bode razvil jeseni, o šolstvu, o kmečkem gibanju drugod, o lokalnih težnjah Jurklošterčanov. Nato je g. Premrou iz Ljubljane poljudno govoril o združništvu in njega potrebi. Poslanec se je brez ugovora izreklo popolno zaupanje, na kar so ga volilci obsuli z raznimi prošnjami. Kmetje so bili zlasti ogorčeni radi postopanju učiteljstva, ki jih radi opravičenih šolskih zamud spravljajo v kazni. Poslanec dr. Benkovič jim je rekel, da upa, da bode njih deželni poslanec Roš v deželnem zboru radi tega govoril resno besedo (??). Toda kmetje so kot neverni Tomaži odkimovali; zato bodo deželni poslanci Kmečke zveze pri vladi protestirali zoper postopanje učiteljstva.

Osnova se je še krajni odbor Kmečke zveze, na kar se je zborovanje po triurnem trajanju zaključilo. To je prvi slučaj, da se je kak poslanec sploh potrudil poročati v Jurkloštru, tej veliki hribovski občini.

Podlistek.

Mojster Mihael.

Poslovenil P. F.

(Konec.)

Mojster Mihael se je nasmejati ter tolažil kolarja, da tudi on, mojster Mihael, kolarjev sin, ni postal kolar, temveč muzikus, in da je tudi v tem poklicu dosegel svoj namen.

To se gotovo ni dalo tajiti; kajti ponosno je stal gospod muzikus pred preprostim kolarjem, skoraj kakor knez v fini žametni suknji s trikotnikom na glavi in s palco v roki, tako da je moral kolar priznati, da se tudi kot muzikus da doseči kaj poštenega, čečim mora nasprotno tudi marljivi rokočelec v neugodnih razmerah lakoto trpeti.

In pri vsakem početju potrebujemo božje pomoči, je dejal mojster Mihael, in kamor nas postavi ljubi Bog — kajti brez njegove volje se ne zgodi nič — tam moramo vztrajati in delovati po naših najboljših močeh. Če torej misli vaš sinček postati pridlen dijak, pa mu izpolnite njegovo voljo, in kar se tiče potrebnih pripomočkov, pustite skrbeti ljubega Boga, mogoče pošlje pravo pomoč.

Vendelin je moral obljubiti, predno sta se ločila, v prihodnjih dnevih enkrat obiskati s sinom mojstra Mihaela, da se ta prepriča o dečkovni nadarjenosti.

To se je zgodilo tudi že takoj prihodnje jutro, in nadškofijski direktor je priklimal zadovoljno z glavo, takoj ko je dečko izvalil prve glasove iz gosli. Njegova sodba se je glasila tako: Če mali Ksaver ne doseže najvišje stopinje umetnika, vendar postane dober goslaš in mogoče najprej spreten učitelj.

Na priporočilo mojstra Mihaela pri svojem visokem gospodu, za umetnost vnetem in ljudomilem nadškofu, je dobil Vendelinov sin brezplačen pouk za učiteljski stan, medtem ko ga je mojster Mihael sam za božji dar vrstil v krog svojih mladih učencev in njegova sodba se je uresničila:

Mali Ksaver je postal spreten učitelj in zraven tega dober organist, ki je delal svojemu stanu vso čast, v veselje svojemu blagemu dobrotniku, svojemu slavnemu mojstru, kakor tudi drugim učiteljem, in ne najmanj svojemu očetu, ki je s posebnim spoštovanjem odkril glavo, če je srečal kakega muzikanta, in ki mu je poskakovalo srce, če je slišal igrati na orglje Ksavra.

Njemu samemu pa so pritekale solze ganjenja čez lica, če je igral najljubšo kompozicijo, mojstra Mihaela mašno pesen, ki je ovekovčilo ime Haydnove rodbine: „Pred Teboj na kolenih“, ki še danes tisoče in tisoče src vzdiga in k pobožnosti ogreva.

Bil je v resnici slavnega komponista Jožeta Haydna ravno tako nadarjeni brat Mihael Haydn, katerega cerkvene skladbe se štejejo med najboljše te vrste, in ki ni bil velik le kot skladatelj, temveč tudi kot človekoljub, kar je tudi v tej priprosti do godbi tako ganljivo pokazal.

Pri Sv. Petru, kjer je nekoč omeščal srce mojstra Vendelina in kjer je ogreval toliko src po svojem mojstrskem Igranju, spi dobri, pobožni mojster Mihael ter čaka poslednjega dneva, da zatrobentajo trobente in ga pokliče gospod k sebi, katerega časti in slavi je posvetil svojo moč in kateremu je v krasni Gloriji svoje mašne pesni „Pred Teboj na kolenih“ zapel:

„Ves svet naj posvečuje Bog slavo Ti in čast!“